

betænkeligt overhovedet at gaa med til et saadant Laaneforslags Gennemførelse. Paa den anden Side erkender vi, at nogen større Ulykke sker der ikke, hvis det vedtages. Vi skal derfor ikke paa det nuværende Tidspunkt tage endeligt Standpunkt til, om vi føler Trang til at være med til at gennemføre det eller vil overlade Gennemførelsen til andre. Hvad vi fra vor Side lægger Vægt paa, er at faa en virkelig Plan for Ordningen af de økonomiske Forhold, og naar en virkelig Plan kommer til at foreligge, og naar denne bygger paa det vigtigste, nemlig Tilvejebringelsen af fornuftig Samfundsproduktion, vil vor Medvirkning ikke blive savnet til Gennemførelsen af de Foranstaltninger, der dertil maatte være nødvendige. Kan man ikke faa en saadan Plan for Tingene, og kan man ikke faa tilvejebragt en Politik, der tager Sigte paa at genrejse det ramte Erhvervsliv, saa kan jeg ikke se, vi skulde have nogen Interesse i at være med til at tilvejebringe nogle faa Draaber, som kan holde Livet oppe nogle Uger for den nuværende Regering; saa maa det Flertal, der har Lyst til det, selv tage Ansvaret for den Politik, der i saa Fald føres.

Pürschel: Det foreliggende Lovforslag er, som det allerede gentagende er sagt, i Virkeligheden et Forslag om Optagelse af Statslaan. Vor Stilling til disse er naturligvis den, som den principielt maa være, at man altid skal være varsom med at komme ind paa en Laanepolitik. Vi er i høj Grad Tilhængere af den Grundsætning, at den Generation, der giver, ogsaa skal være den, der betaler. Dette gælder i særlig Grad overfor Laan, der, saaledes som man Gang paa Gang har staaet overfor det i de senere Aar, optages til Dækning af Driftsunderskud. Det gælder naturligvis i langt mindre Grad Laan, der som det, der her er Tale om, tilsigtes anvendt til Aktiverhvervelse. Der er blot det lille Men ved det, at den danske Stats Aktiverhvervelser i mange Tilfælde har vist sig at være af en saare tvivlsom Beskaffenhed, saaledes som de sidste Aars Regnskaber klart viser. Det er til Dels en Følge af et Forhold, som jeg allerede berørte ved Finanslovens første Behandling, den ulykkelige Jernbanepolitik, man har ført herhjemme, og den er atter et enkelt Udslag af den Overbudspolitik, der paa saa mange Maader har været bestemmende for den Stilling, hvori vi finansielt befinder os.

Dette Laaneforslag har visse gode Sider. Det har blandt andet den, at der er Tid til Overvejelse. Det er ikke Tilfældet i Dag, som det har været ved de to tidligere

Statslaan, man har staaet overfor i den Tid, jeg har haft den Ære at sidde i Rigsdagen, at det skal vedtages saa at sige, uden at der gives Tid til Overvejelse. At man har maattet handle saa hurtigt, har sikkert ikke været heldigt for de Afgørelser, der blev truffet; det gælder ikke mindst det sidste Statslaan, men Forholdene med Hensyn til dette vil vel snart foreligge oplyst, og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind paa det i Øjeblikket. Dette Laan har i øvrigt den Fordel, at der her ikke er Tale om, at den danske Stat skal drives ind paa en Valutaspekulation, saaledes som Tilfældet har været med de to sidste Laan, og endelig maa det erkendes, at Øjeblikket for saa vidt er gunstigt, som Forholdene paa det indenlandske Pengemarked ligger, som det er skildret i Bemærkningerne til Lovforslaget, særdeles godt for Optagelse af et saadant Laan. Det har saaledes visse tiltalende Sider, men det slipper ikke for den utiltalende Side, at det er en Forøgelse af vor Statsgæld. Vor Stilling til hele Forslaget maa derfor naturligvis afhænge af de Oplysninger, som nu kommer frem under den Udvalgsbehandling, som dette Lovforslag sikkert vil give Anledning til.

Fra forskellige Sider har man til Lovforslaget knyttet nogle Bemærkninger med Hensyn til hele den finansielle Stilling i Øjeblikket, og derom vil ogsaa jeg gerne gøre nogle Bemærkninger. Saaledes som vi ser paa det, er de øjeblikkelige Vanskeligheder i nogen Maade et Resultat af en lang Udvikling. I en lang Aarrække har den danske Stat været stillet saa gunstigt, at den har staaet overfor stadigt stigende Indtægter, og man har fra næsten alle Sider været enig om at lade Udgifterne følge tæt i Hælene paa Indtægterne, meget ofte saaledes, at Udgiften har traadt Indtægten i Hælene og undertiden er kommet foran. Indtægterne har desværre ikke været lagt fast, saaledes som Udgifterne har været det. Indtægterne har for en meget væsentlig Del været bygget paa den direkte Skat, paa Indkomst- og Formueskatten; og jeg har tidligere omtalt og skal derfor her kun ganske kortelig berøre, hvor skæbnesvangert det har været for den danske Stats Økonomi, at man har bygget paa en Indtægtskilde, der har vist sig at være af en saa svingende Beskaffenhed, som den direkte Beskatning har vist sig at være i de sidste Aar, hvor den i Løbet af 2—3 Aar er gaaet ned til at være kun ca. 40 pCt. af det, den gav paa Højdepunktet.

Det ærede Medlem Hr. Stauning talte om, at ogsaa Socialdemokratiet var Tilhænger af Sparsommelighed, og det er der